ڕۆمانی: دێدارەكەم داعشە … وەرگێڕانی: حەسەن یاسین

ماوەیەك پێش ئێستا كاك (حەسەن یاسین) ی هاوڕێم ئەم كتێبەی (ڕۆمانەی)، كە لە وەرگێڕانی خۆیەتی بە دیاری پێشكەش كردم: (دێدارەكەم داعشە)؛ منیش ئەمڕۆ – لە سەردەمی ترسی كۆرۆنادا – لە خوێندنەوەی بوومەوە.

دەست خۆشی لێ دەكەم بۆ ئەم ماندووبوونەی، كە هەوڵی داوە بە كوردییەكی باش وەری بگێڕێ (مەبەستم لە شێوازی داڕشتنی زمانە كوردییەكەیە، نەك بەراوردكردن لە نێوان زمانی یەكەم و زمانی دووەم، چونكە من دەقە عەرەبییەكەم لەلا نییە، بەتەماش نیم ئەم كارە بكەم، بەڵكو دەمەوێ بڵێم، كە وەرگێڕ هەوڵی داوە دەقە ئەسڵییە عەرەبییەكە بە تەواوی بكوردێنێ). بەڕاستیش وەرگێڕان كارێكی سەخت و دژوارە و توانا و سەلیقە و پسپۆریی خۆی دەوێ لەم بوارەدا. هەڵبەت قەناعەتی هەڵبژاردنی بابەتی وەرگێڕدراو بۆ وەرگێڕ گرنگە. واتە، ئەگەر وەرگێڕ ئەم قەناعەتەی بۆ بابەتەكە (دەقەكە) نەبێ، ئەوا ناتوانێ وەرگێڕانێكی باش و سەركەوتوو ئەنجام بدا…

بەهەرحاڵ من دووبارە دەستخۆشی لە كاك حەسەن دەكەم، بە هیوای بەردەوام بوونی لە كاری وەرگێڕانی بەرهەمی بە پێزتر و باشتر… سەرباری ئەمەش ئێمە لێرە – بە بۆچوونی خۆمان – هەندێك تێبینی و وردە سەرنجی سەرپێیی خۆمان لەسەر زمانی دەقە وەرگێڕدراوە كوردییەكە دەخەینە ڕوو؛ بەڵام بەر لەوە دەمەوێ بڵێم: لەم ڕۆمانەدا زەمەنی گێڕانەوە پڕە لە دابڕان و بۆشایی و شوێنیش هەمیشە ونە (یان تەمومژاوییە و بە شێوەیەكی ئەبستراكت خۆی دەنوێنێ)، بۆیە ڕووداوەكان زۆر بەخێرایی و لەناكاو بەسەر زەمەن و شوێندا باز دەدەن و بەدوای یەكدا دێن، لەمەوە تۆی خوێنەر هەست دەكەی، كە ناماقووڵییەك لە زنجیرەی زەمەنی ڕووداوەكاندا هەیە، بەوپێیەی شێوازی گێڕانەوەی ئەم ڕۆمانە، شێوازێكی سادەی واقیعییە و راستەوخۆ شتەكانمان لەسەر زاری گێڕەرەوەدا بۆ دەگێڕێتەوە… بەهەرحاڵ وردە سەرنجەكانمان لێرە دەخەینە ڕوو:

- ((لەیلا لەنێو جێگەكەیدا گینگڵی دەدا، كە تەماشای كرد كاتژمێر بووە بە دەی بەیانی. بەهێمنی لەنێو جێگەكەیدا

گینگڵی دەداو بیریکەوتەوە دوێنێ شەو…)). ل 6
لەم ڕستەیەدا (بڕگەیەدا) دوو جار وشەی ((گینگڵ)) هاتووە، کە یەکێکیان زیادەیە و ڕاستتر وایە ڕستەکە وای لێ بکرێ و بگوترێ: (لەیلا لەنێو جێگەکەیدا بەهێمنی گینگڵی دەدا، کە تەماشای کرد کاتژمێر بووە بە دەی بەیانی، بیری کەوتەوە دوێنێ شەو…).

- ((هاوین بەخۆی و گەرما بەهێزەکەیەوە هاتن و…)). ل 13

کورد نالێ گەرمای بەهێز، بەڵکو دەڵێ گەرمای بەتین. پێدەچێ ئەمە تەرجەمەی حەرفیی عەرەبییەکە بێ. دەشبوایە بنووسێ: ((هاوین… هات))، نەك هاتن، چونکە لێرە هاوین کارایە و گەرما ئاوەڵناوە (واتە سیفەتێکی هاوینە)، بۆیە پێویست بە کاری کۆی ((هاتن)) ناکا، بەڵکو دەبێ بە سیفەتی تاك ((هات)) کارەکە دابڕێژرێ.

- ((ساحیلی شەمالی…)). ل 13. باشتر بوو بە کوردییەکەی بنووسرێ : کەنارەکانی (کەناراوەکانی) باکوور. پێدەچێ هەڵەی چاپیش شیمالی کردبێتە شەمالی؟!
- ڕاستییەکەی مایکرۆسکۆپە، نەك ((میکرۆسکۆب…)). ل14
- ((لە دەرگای نووسینگەکەیدا…)). ل 16

لە ڕووی ڕێنووسەوە ڕاستترە بنووسرێ: (لە دەرگای نووسینگەکەی دا)؛ چونکە وشەی ((دا)) لێرە کارە، پاشگر نییە، تا بە وشەی پێشە خۆی بلکێندرێ. لەم حاڵەتەدا وشەی ((دا)) ی کار و ((دا)) ی پاشگر تێکەڵ دەبن. ڕاستییەکەشی ئەوەیە، کە دەبێ پاشگرەکە بە وشەی پێش خۆی بلکێندرێ، نەك کارەکە. بەدرێژایی ئەم ڕۆمانەش تا کۆتایی، ئەم هەڵەیە دووبارە کراوەتەوە.

- وابزانم باشترە (کوردیترە) بنووسرێ: (سوها برۆیەکانی وێك هێنایەوە و بێدەنگ بوو)؛ نەك ((سوها نێوان برۆیەکانی گرژکرد و بێدەنگ بوو)). ل 16
- ((کە گەیشتنە ماڵ کاتژمێر خۆیدابوو لە دووی بەیانی)). ل 30

کەی لە ئاخاوتنی کوردیدا ((دووی بەیانی)) هەیە؟ یان دووی شەو (نیوەشەو)، یان — بە شیمانەی کەمتر — دووی بەرەبەیان هەیە… ئەمەش وەرگێڕانی ڕاستەوخۆی دەربڕینە عەرەبییەکە؛ ئەوان دەڵێن:))الثانیة صباحا)).

- ((لەیلا سەریخستە سەر شانی و گوتی:)). ل35

زۆر ناقۆڵایە لێرە بە لێکدراوی بنووسی ((سەریخستە))، بەڵکو دەبێ بە جودا بنووسرێ: سەری خستە. لێرە دەبێ ((سەر = رأس)) ی ناوی ئەندامێکی مرۆڤ و ((سەر = فوق)) ی ناوی شوێن لێك

جودا بکەینەوە، کە لەم ڕستەیەدا ((سەر)) ناوی ئەندامێکی مرۆڤە‌ (کەللەسەر) دەبێ سەربەخۆ بنووسرێ و وەك وشەی ((سەر)) ی ناوی شوێن بە وشەی کاری (خستن)ـەوە نەلکێندرێ.

- ((گزنگ دەرکەوت، ئەگەرچی هێشتا تاریکی شەو هەر مابوو، گزنگ هات تا ڕۆژێکی نوێ ڕابگەیەنێ…)). ل 41

لێرە ((گزنگ)) ێکیان زیادە و دەشێ ڕستەکە وای لێ بکرێ و خۆشتر و دروستترە بگوترێ: (گزنگ دەرکەوت {هات}، ئەگەرچی هێشتا تاریکی شەو هەر مابوو، تا ڕۆژێکی نوێ ڕابگەیەنێ).

- ((ئێوارە عادل دانیشتە سەر خوان و …)). ل48

دەبێ بگوترێ: (ئێوارە عادل هاتە سەر خوان و…)، یانیش بگوترێ: (ئێوارە عادل لەسەر خوان دانیشت…).

- نازانم ئەم ڕستەیە (دەربڕینە) چ پێوەندی بە ڕستە و دەربڕین و ئاخاوتنی کوردی هەیە: ((گوێیان لێبوو دایکی هاتە ژوور و قسەیەکی لەڕووی لەیلادا کرد…))؟ ل53

پێدەچێ مەبەستی ئەوە بێ: (… قسەیەکی لەگەڵ لەیلادا کرد)، یانیش: (… قسەیەکی ڕوو بە ڕووی {یان لە بەرانبەر} لەیلا کرد)…

- ((… پەنجەی دایە ئەحمەد ئەنگوستیلەی تێبکات و…)). ل 55

ئەمە چ کوردییەکە؟ پەنجە چۆن دەدرێ؟ پەنجە دەهێندرێ، دەبردرێ، نادرێ. دەگوترێ: پەنجەی هێنا، پەنجەی برد… کورد دەڵێ: (دەستی بۆ درێژ کرد، تا ئەڵقەی {ئەنگوستیلەی} لە پەنجە بکات). دەشڵێ: ((ئەنگوستیلەی لە دەست کرد… ئەڵقەی لە دەست {پەنجە} کرد…)).

لێرە ڕادەوەستم و لەگەڵ ڕێزم بۆ نووسەر و وەرگێڕ و بەهیوای بەردەوام بوونیان لە کار و بەرهەمی بە پێزترو باشتر.

بەختیار محەمەد.

2020 / 3 / 23